

Motion till riksdagen 2006/07: MJ403

av Lars Lindén (kd)

Kommunerna och avfallshantering

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att kommuners avfallshantering måste bedrivas inom ramen för självkostnads- och lokaliseringsprinciperna såsom de är formulerade i kommunallagen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Naturvårdsverket bör ges i uppdrag att säkerställa att landets kommuner följer lagen om offentlig upphandling avseende avfallshantering.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen snarast bör ta initiativ i syfte att avskaffa kommunernas möjlighet att ge sig själva monopol avseende farligt avfall.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en översyn av lagstiftningen, i syfte att klargöra vilka hinder som existerar för framväxten av en kraftfull privat företagsamhet inom återvinningssektorn.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att överväga att tillsätta en återvinningskommission i syfte att göra Sverige till ett världsledande land inom den globalt sett snabbt växande sektorn för materialåtervinning.

Motivering

Regeringen och den borgerliga riksdagsmajoriteten kommer, som Allians för Sverige skrev i rapporten "En rivstart för Sverige – för nya företag och jobb" i februari 2006, att verka för att få bukt med osund kommunal konkurrens och systematiskt använda upphandlingar som ett instrument för ökad konkurrens.

Inför valet klargjorde Allians för Sverige att det bör vara omöjligt för en kommun att ägna sig åt domstolstrots. Nu krävs det en utredning om vilka

Fel! Okänt namn på

åtgärder som måste vidtas för att komma till rätta med uppenbart kommunalt domstolstrots. Detta aktualiserar olika förslag på avfallsområdet, som preciseras nedan.

Åtskilliga kommuners avfallshantering bryter mot självkostnads- och lokaliseringsprinciperna såsom de är formulerade i kommunallagen. Våren 2006 föreslog (s)-regeringen att kommuner på avfallsområdet skulle beviljas undantag från lokaliserings- och självkostnadsprinciperna med motiveringen att konsekvenserna ”bedöms i praktiken bli begränsade eftersom många kommuner och kommunala bolag i dag inte följer en strikt tolkning av dessa principer i kommunallagen”. Tvärt emot denna uppgivna inställning är det viktigt att i den uppkomna situationen med skärpa markera att de av riksdagen beslutade lagarna gäller.

Flera kommuner agerar i strid med lagen om offentlig upphandling och upphandlar inte sin avfallshantering. Flera kommuner har dömts för att inte ha upphandlat sin avfallshantering. Efter dessa domar är det att betrakta som lagtrots att åtskilliga kommuner fortsätter att avstå från att upphandla avfallshandlingen. Naturvårdsverket bör därför ges i uppdrag att säkerställa att landets kommuner följer lagen om offentlig upphandling avseende avfallshantering.

Kommunernas ensamrätt till hantering av farligt avfall som inte är hushållsavfall bör upphöra. De bedömningar som gjorts i den tidigare regeringens proposition är riktiga (prop. 2005/06:176 ”Kommunernas roll i avfallshandlingen”).

”Regeringen (s) har gjort bedömningen att den kommunala ensamrätten till hantering av farligt avfall som inte är hushållsavfall bör upphöra i sin prop. 2002/03:117 s. 61 f.

Därutöver har (s)-regeringen gjort bedömningen att kommunernas möjlighet till ett utvidgat ansvar för avfallshandlingen utöver hushållsavfallet successivt bör avvecklas (prop. 1996/97:172 s. 65). Att den kommunala ensamrätten för farligt avfall ännu inte upphävs beror främst på att viss osäkerhet föreligger om existerande kontrollsystem för farligt avfall är tillräckligt. Mot bakgrund av ovanstående gör (s)-regeringen bedömningen att nuvarande kontrollsystem för flöden av farligt avfall är tillräckligt även utan en kommunal ensamrätt och att det i dagsläget inte finns ett behov av ytterligare bestämmelser.”

Alliansregeringen bör snarast ta initiativ i syfte att avskaffa kommunernas möjlighet att ge sig själva monopol avseende farligt avfall.

För att få den snabba expansion som återvinningsbranschen förväntar krävs att villkoren för olika privata aktörer inte undergrävs av dåligt genomtänkt lagstiftning. En översyn av lagstiftningen bör därför göras i syfte att klargöra vilka hinder som existerar för framväxten av en kraftfull privat företagsamhet inom återvinningssektorn.

Regeringen bör också överväga att tillsätta en återvinningskommission i syfte att göra Sverige till ett världsledande land inom den globalt sett snabbt växande sektorn för materialåtervinning.

Det är dags att sluta fokusera på avfall som ett problem och i stället se det som en resurs för ökad återvinning och innovativt nyföretagande.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 31 oktober 2006

Lars Lindén (kd)